

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת אמור תשע"א

אמור אל הכהנים בני אהרן (כ"א – א')

וברש"י "אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים". אפשר לפרש להזהיר גדולים היינו הצדיקים שלא ישכחו את הקטנים - פשוטי העם שנמצאים בקטנות להלהיבם ולהגביה אותם, ולכן כתב להזהיר מלשון זוהר שיאירו להם את אור התורה ועבודת השי"ת.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

והכהן הגדול מאחיו (כ"א – י')

גדלהו משל אחיו (יומא י"ח), שתהא גדולתו משל אחיו, שאחיו יעשו אותו גדול, שמידם יקבל את הכהונה, ולא מידי זרים.

(הגה"ק רבי יונתן אייבשיץ זיע"א)

אלה הם מועדי ששת ימים תעשה מלאכה וגו' (כ"ג – ב' – ג')

פסוק זה קשה הוא, הוא פותח "אלה הם מועדי", מועדי ה', ימים טובים, ולבסוף מדובר בו על שבת, "ששת ימים תעשה מלאכה", ועוד, לשם מה חוזר ואומר (פסוק ד') "אלה מועדי ה' מקראי קודש" וגו', וי"ל, שהתורה מתכוונת לפרש את ההבדל שבין המועדים ובין יום השבת, הקביעה של זמני המועדים נמסרה לרשות בי"ד, שהוא רשאי בשעת הצורך, לעבר את החודשים ואת השנה, שעל ידי כך זמני המועדים נדחים, כנגד זה לא ניתן בשום אופן לשנות את זמנה של השבת. וזה איפה הפשט, "אלה הם מועדי" - המועד שלי שהוא קבוע ועומד לעולם, "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון", "מועד" זה – יום השבת, אינו ניתן לשינוי, ואילו "אלה מועדי ה' מקראי קודש" המועדים המנויין להלן, כמו פסח, שבועות, ראש השנה וכו', עליהם נאמר (ראש השנה כ"ה) "אשר תקראו אתם במועדים", "אל תקראו אותם אלא אתם", אלה יקבעו לפי ראות בית הדין.

(אור החיים הקדוש זיע"א)

אלה הם מועדי וגו' (כ"ג – ד')

ובגמרא (ראש השנה כ"ה) "אלה הם מועד אשר תקראו אתם, אל תראו אותם אלה אתם, אתם אפילו שוגגין, אתם אפילו מזידין". מנהג הוא אצל החסידים, שכמתארח בעיר איזה צדיק אין אומרים "תחנון" בתפילה. ומסופר שהרה"ק משינאווא זיע"א התארח במשך כמה שבועות בעיר מיליץ, וכל ימי שבתו שמה, לא אמרו החסידים "תחנון". ואמר על זה הרה"ק משינאווא: הנה הטעם שהחסידים אינו אומרים תחנון זמן שמתארח צדיק בעיר הוא, כי התלמיד חכם הוא בחינת שבת ויום טוב, ובשבת וי"ט אין אומרים "תחנון", אבל זהו טעם רק לחסידים, לפי שיטתם ודעתם שמחזיקים אותי לת"ח, אולם אני בעצמי שידע את מיעוט ערכי, שאינני בכלל בגדר ת"ח וצדיק, למה אני לא אומר "תחנון", אלא שחז"ל אמרו "אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם, אל תקרי אותם אלא אתם, אתם אפילו שוגגין, אתם אפילו מזידין", ולכן אפילו הם טועים בי, הרי אני מכל מקום בבחינת שבת וי"ט, וגם אני איני צריך לומר "תחנון".

וספרתם לכם ממחרת השבת (כ"ג – ט"ו)

התורה הקדושה קבעה, שיש להתחיל את ספירת הימים עד לחג השבועות – קבלת התורה, בשעה שמביאים את העומר וקוצרים את התבואה החדשה, וכנגד זה, הבאת העומר נקבעה לשעה שמתחילים את הספירה עד ליום קבלת התורה, ש"הא בהא תליא", "אם אין קמח אין תורה", ו"אם אין תורה אין קמח".

(המהר"ל מפראג זיע"א)

ממושבותיכם תביאו לחם תנופה (כ"ג – י"ז)

יתבאר עפ"י מאמר חז"ל "כל בי עשרה שכינתא שריא", וידוע מהבעש"ט הקדוש זיע"א גודל מעלת התועדות חברים, לשיר ולזמר להשי"ת, וזה גורם שיהיה עת רצון לפעול בכל הענינים, וזה הפירוש "ממושבותיכם" היינו מזה שתשבו יחד בדיבוק חברים ובאחדות, "תביאו לחם תנופה" "לחם" בגימטריה "מזלא", שעי"ז נתרומם מזלם של ישראל ונשפע עליהם מכל טוב.

(כ"ק אדמו"ר מוהרא"ז מקרעטשניף זיע"א)

ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחודש (כ"ג – ל"ב)

על כך אומרים חז"ל "כל האוכל ושותה בתשיעי כאילו מתענה תשיעי ועשירי". ולמה לא אומרת התורה בפירוש שבאותו יום יהיו אוכלים, לשם מה היה לה לתורה הקדושה להשתמש בלשון סתום, בלשון "ועניתם". וי"ל שאילו כתבה התורה ואמרה שמצוות עשה היא לאכול, היו בני ישראל נתפסים לאכילה בבהילות כזו, שלאחר הסעודה לא היה עוד בכוחם ללכת לתפילת "כל נדרי".

(המגיד מדובנא זיע"א)

פניני השבת

שכר שמירת תוספת שבת

שמעתי מעשה נפלא מהגביר רבי איסר'ל (אביו של רבי משה איסרליש הרמ"א) שהיה לו חנות גדולה ויקרה מכל מיני משי, והיה מנהגו (בהקפדה) כאשר הגיע חצי היום בערב שבת מיד סגר החנות (אף אם היו קונים הרבה בתוך החנות ועמדו לקנות סחורות רבות, ואף אם עמד להרוויח ממון רב). פעם אחת נתקנא בו הס"מ ובא לנסותו והתלבש בדמות שר גדול והופיע בחנותו דקות אחדות לפני חצות, ולקח הרבה סחורות יקרים ועשה השוואה על כל אחד ועדיין לא מדד כמה אמות יש בכל אחד, ובתוך כך הגיע חצי היום, והלך הגביר (רבי איסר'ל) לסגור החנות כמנהגו, והשר התחנן לו שיתן לו הסחורה, ולא רצה, וסגר החנות ועזב את המקום, והפסיד מעות הרבה. מסירותו הגדולה של רבי איסר'ל למען שמירת השבת עשתה רושם גדול בשמים, וכבדוהו מן השמים עבור זה בבן קדוש רבינו הרמ"א מאורן של ישראל אשר האיר את העולם בפסקיו בשו"ע, ובני ישראל יוצאים ביד רמ"ה.

(רחמי האב)